

Az utcák kis koldusai, a *talibék*

Nyugat-Afrikában, de legfőképpen Szenegálban, Dakarban, de ugyanúgy Maliban is mindennapos látvány, hogy kora reggel fiúgyerekek bádogdobozokkal, műanyag tálakkal, nagy konzerv dobozokkal állnak az utak szélén, sétálnak az autók, motorok között és ételmet, pénzt koldulnak. Ők a *talibék*.

A *talibék* a *daara*-ban, a tradicionális, bentlakásos iszlám iskolában a Koránt tanulják egy tanító, a *marabu* segítségével. A gyerekek különböző okok miatt kerülnek a *daarába*. Van, hogy a család nem tudja eltartani, van hogy azt remélik, hogy a gyermeknek jobb esélye lehet az életre azzal, hogy egy muszlim testvériség tagja lesz, vagy azért, hogy idővel ő maga is *marabu* legyen. A legtöbb *talibé* elhagyja családját és beköltözik a *darába*, amely ily módon kvázi kollégiumként funkcionál. A *talibé*

odaadással és szigorú szófogadással tartozik a *marabunak*. A *marabu* "iránymutatást, védelmet és közbenjárást" nyújt a *talibénak*. A *talibé* a *marabu* iránti hűségét anyagi támogatással és "dézsmával" fejezi ki. A fő célja a bentlakásos iszlám iskolának eredetileg az volt, hogy elősegítse a fiúk társadalomba történő integrálódását azáltal, hogy türelemre, alázatra, és az osztozkodás fontosságára neveli őket. Ellentétben a mai trenddel, a koldulás nem volt jellemző.

A *daara* intézménye több évszázadra tekint vissza, igazán jelentőssé a francia gyarmatosítás idején vált. Jelentőségük vidéken csökkent, mivel megjelent a konkurencia, az arab jellegű "*madrasa*", amely tanulóit nem kellett beadni az iskolába, hanem az iskola mellett otthon maradhattak és dolgozhattak, könnyebb életet élhettek a családjukban. Ebben az időben költözött a *darák* nagy része a városokba. Felfutásukat 1980-90-es években bekövetkező mezőgazdasági és gazdasági krízisnek köszönhetik, főleg a vidéki területeken, ahol a termést komoly aszály sújtotta. Bár az elemi iskola elvileg ingyenes volt, az egyenruha, az iskolaszerek és egyéb járulékos költségek nem tették lehetővé, hogy a gyereket normál iskolába járassák. Ennek, valamint vallási indíttatásnak köszönhetően a családok hajlandóak voltak a gyerekeket *marabuhoz* adni. A *marabukat* azonban ugyanez a válság sújtotta, ők sem tudták

megfelelően ellátni a termésből a gyerekeket. A vidéki *daarában* a gyerekek segítettek a *marabu* földjén dolgozni a szállás és ellátás fejében, a *marabu* pedig a Korán tanításait adta át számukra. A városokba költözést követően ez a lehetőség megszűnt, helyét a koldulás vette át, amely a muszlim vallás egyik fő alappillérenek, az adakozásnak köszönhetően jövedelmező iparággá nőtte ki magát az idők folyamán. Míg a városi *darák* szezonálisan működtek egy ideig, hiszen a nyári időszakra mindenki hazament a földekre dolgozni, egy idő után már sokkal jobban

megérte egész évben nyitva tartani a *darát* és koldulni küldeni a gyerekeket.

Az elmúlt évtizedek során ez a rendszer egyre korruptabb lett. A marabuk már nem érzik a nyomást, hogy tanítsanak, sok *daaranak* egyáltalán nincs felügyelő szerve, és a marabuk meggazdagszanak a gyerekek koldulásából.

Egy 2014-es felmérés szerint 54.000 *talibé* él csak Dakarbán, akik közül 30.000 gyerek napi szinten köteles koldulni pénzért, rizsért vagy cukorért. A felmérések szerint naponta majdnem 8 órán át koldulnak. A kötelezően összekoldulandó penzum *daaránként* változik 373 CFA és 445 CFA között mozog (187-223 Ft) naponta, az utóbbi olyan napokon kötelező, amikor vallási ünnep miatt az adakozás még inkább kötelező a nép számára. Hogy ez szenegáli mértékben mit is jelent: a World Bank kimutatásai szerint a szenegáliak 30% él naponta kevesebb mint 593 CFA-ból (1,25 USD), és 55% él kevesebb mint 949 CFA-ból (2 USD). Ez kiválóan mutatja a *talibék* koldulási nehézségeit...

A *talibék* gyakran végletekig szennyes körülmények között élnek, nincs fedél a fejük felett, nincs víz, fürdési lehetőség, áram. A gyerekek gyakran együtt alszanak a földön és havonta egyszerűen csak fürdenek. Nincs megfelelő ruházatuk, nem kapnak orvosi ellátást. Sok esetben az embertelen és megalázó bánásmód miatt fizikai, pszichológiai bántalmazásnak vannak kitéve. Ha valaki nem teljesíti a napi penzumot, szigorú büntetésben, verésben részesül. A gyerekek sokszor inkább az utcán alszanak, de

nem mernek ilyen esetben hazamenni. Legritkább esetben van megfelelő szállásuk, élelmük, ruhájuk, az alutápláltság mindennapos köztük. Mivel a Korán oktatásán kívül mást nem tanulnak, nem beszélnek franciául - az ország hivatalos nyelvén - és nem tanulnak semmilyen szakmát. Még az alapvető számtani műveletekkel sincsenek tisztában. Mivel a marabu státusz megszerzéséhez nem szükséges hivatalos elismerés, bárki lehet marabu. Így ezekből a gyerekekből újabb marabuk lesznek, akik továbbviszik a rendszert, vagy hajléktalanok lesznek, munkanélküliek és gyakran bűnözők.

Ez egyáltalán nem azt jelenti, hogy minden *daara* kizsákmányoló vagy bántalmazó. Számos *marabu* tiszteletben tartja a rájuk bízott gyerekek jogait. Azonban sokan mások az iskoláikat üzleti vállalkozásként működtetik a Korán tanításának ürügyén.

A *talibék* valós védelemben nem részesülnek, hiába indított a kormány egy programot, melynek célja a probléma felszámolása. Szenegál annak érdekében, hogy a *talibéket* eltüntesse az utcáról törvényt kíván hozni, amely szabályozza a *daarák* működését, megszünteti a gyerekkereskedelmet (a *talibék* gyakran a szomszédos országokból érkeznek) és a kényszerű koldulást. 2016-ban a kormány megtiltotta a gyerekek koldulását és börtönbüntetéssel fenyegette azokat, akik erre kényszerítették őket, így próbálva véget vetni a marabuk - egy az ENSZ által becsült - évi 8 millió (!) dolláros koldulási bizniszének. Ennek sok nyomát utunk során nem láttuk...

Az emberek azt mondják, hogy nem lehet megengedni, hogy a maffia - a marabuk egy kis része, amely a visszaéléseket megvalósítja - tönkretegyen egy hagyományos, a nyugat-afrikai kultúra szövetébe mélyen beágyazódott intézményrendszert.

Hát, meglátjuk, mire jutnak...